

Nagrade Prešernovemu gledališču

O letošnjih nagradah je odločala strokovna žirija v sestavi Nina Šorak, Tomaž Gubenšek, Zala Dobovšek, Ivor Martinić in predsednik Martin Kušej. Med letošnjimi predstavami, ki so se zvrstile na Borštnikovem srečanju, so posebej omenili tri, saj se skozi njih vidijo aktualno stanje naše družbe in nam tako nudijo odgovore na vprašanja, kdo smo, od kod prihajamo, kam gremo. »Tako lahko skozi avtorski projekt Republika Slovenija Slovenskega mladinskega gledališča in Zavoda Maska (Borštnikova nagrada žirije) vidimo kritični prikaz razvoja takrat še mlade Slovenije, njene prve rane, ki jih je doživela zaradi korupcije in politične manipulacije, in s tem tudi mit o 'domovini' in njenih herojih. Zelo aktualna za današnji čas je tudi uprizoritev **Pred upokojitvijo Prešernovega gledališča** Kranj. Na koncu predstave nas spreleti srh ob prerokbi v povedi »ti časi, ki se bodo vrnil«, še posebno če jo umestimo v sedanje dogajanje in čas. Predstava Učene ženske Slovenskega ljudskega gledališča Celje in Mestnega gledališča Ptuj (velika nagrada Festivala Borštnikovo srečanje za najboljšo uprizoritev) pa se spusti globoko v analizo novih meščanskih slojev in jim iztrga njihovo omejeno, navidezno vsevedno masko,« je med drugim zapisala žirija.

Kranjčani so na letošnji festival odšli z velikimi pričakovanji. Umetniška vodja **Prešernovega gledališča Marinka Poštrak** je med drugim povedala: »Biti na

Borštnikovem srečanju je na neki način postala zdaj že naša stalnica. Poleg **Tedna slovenske drame** je to edini slovenski festival, ki ima zelo visoke kriterije, tudi kar se tiče izbora predstav. Seveda pomeni to neke vrste priznanje, da delamo dobro, da delamo ne samo kvalitativno, ampak vrhunsko. Pričakovanja so vedno, sploh pa s predstavo **Pred upokojitvijo**, ki s svojo temo v bistvu zadeva v bistvo današnjega problema obujanja neonacizma, saj smo zadeli tisto, kar je v tem trenutku zelo aktualno. Po drugi strani je pa to predstava Mateje Kolečnik, ki je narejena izjemno natančno, vsi igralski deleži so izjemno močni, od **Vesne Jevnikar** do **Darje Reichman** in **Boruta Veselka**, vsi so naredili izjemne transformacije in vloge, zato pričakujemo tudi od žirije, da to prepozna.«

Kot zapisano in v nedeljo videno, je žirija predstavo prepoznala za eno najboljših na letošnjem festivalu. V obrazložitvi za režijsko nagrado Kolečnikovi med drugim izvemo, da gre za izjemno natančno režijo na utesnjeni, namerno klavstrofobični sceni, ki kot da uteleša ves notranji svet Bernhardovih nesrečnih likov. Globoko premišljena vsaka sekunda predstave z matematično natančnostjo razkriva pomembno temo in notranje mehanizme dramskih oseb. Odlično vodeni igralci kot živi mrtveci, polni perverzij in sadizma, s silovitostjo naseljujejo svet praznega scenskega prostora, ko si poskušajo priboriti drobce tistega, kar je ostalo od človečnosti. Izje-

mno visoko je v tej igri ocenjena tudi igra **Vesne Jevnikar** v vlogi Vere. Kot je zapisala žirija, Jevnikarjeva navduši s silovitostjo, s katero prevzame prostor igre; s silovitostjo, ki vzdrži do zadnjega trenutka uprizoritve; s kirurško natančnostjo izriše podobo ženske v zaprtem družinskem krogu, v tem spervertiranem mikrokozmosu človeštva, v katerem je življenje posvetila skrbi za invalidno sestro in brata z nacistično preteklostjo. Igra **Vesne Jevnikar** vodi ta svet skozi repetitivnost detajla, skozi usmeritev pogleda, skozi bolečo študijo človekove psihe in nedvomno predstavlja enega od vrhov letošnjega festivala. **Vesna Jevnikar** je po številnih priznanjih in nagradah, ki jih je prejela doslej, stopila na oder tudi kot Borštnikova nagrajenka.

Prav tako beremo obrazložitve k nagradi za vizualno podobo predstave. »Dogajanje je postavljeno na utesnjeno sceno s pobledelimi zidovi, brez kakršnega koli realizma, toda z močnimi asociacijami na prostore, ki jih vsi dobro poznamo. V odličnih kostumih in maskah so igralci videti kot živi mrtveci z zgolj nakazano človečnostjo.«

Po prvih občutkih po podelitvi nagrad smo povprašali tudi umetniško vodjo gledališča **Marinko Poštrak**, ki v svojih razmišljanjih ostaja angažirana: »Lep je občutek, da je žirija Borštnikovega srečanja prepoznala in nagradila ustvarjalce tako uprizoritveno zahtevne in virtuozno izpeljane predstave. Lep je tudi občutek, da je prepoznala srh-

ljivo aktualnost ponovnega vznika nacizma in fašizma v vseh družbenih in političnih porah, na katere smo želeli opozoriti s predstavo. Manj lep pa je občutek, da to, na kar je Thomas Bernhard opozarjal in kritiziral pred štiridesetimi leti, danes postaja srhljiva realnost in evropska mora. Gledališče ob tem ne more in tudi ne sme molčati!« Iz **Prešernovega gledališča** pa smo še izvedeli, da so nagrade veliko priznanje za gledališče, ki se trudi biti ne le družbenokritično, ozaveščeno, ampak želi dosegati tudi visoke standarde na tem področju. »Priznanje velja tako za igralce, režiserko Matejo Kolečnik pa tudi za naše gledališče, kajti taki uspehi se pravzaprav gradijo iz leta v leto v nekem kontinuiranem procesu ustvarjanja.«

Ob že omenjenih so podelili še Borštnikovo nagrado za dramaturško obdelavo tekstovnih predlog, ki so jo prejeli Lotos Vincenc Šparovec, Dragan Živadinov in Mojca Kumerdej za dramaturško obdelavo tekstovne predloge uprizoritve Projektator v izvedbi Zavoda Delak, Borštnikovo nagrado za kostumografijo je prejela Jelena Proković za kostumografijo v uprizoritvi Peer Gynt v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega in Slovenskega stalnega gledališča Trst, Borštnikovo nagrado za kolektivno avtorsko idejo je prejela kolektivna avtorska ideja celostnega oblikovanja odmor pri predstavi Kralj Ubu v izvedbi SNG Drama Ljubljana. Poleg Jevnikarjeve so še druge tri enakovredne

igralske nagrade prejeli Pia Zemljič za vlogi Filaminte v uprizoritvi Učene ženske po motivih Molièrovih Učenih žensk v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča Celje in Mestnega gledališča Ptuj in Gospe Flamm v uprizoritvi Rose Bernd v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča Celje, Jernej Šugman za vlogo Ata Ubuja v uprizoritvi Kralj Ubu v izvedbi SNG Drama Ljubljana in Primož Pirnat za vloge Masovnega možkega v uprizoritvi Projektator v izvedbi Zavoda Delak in Aslaka, Dovrejskega starine, Vijuga, Oriental-ske plesalke, Begriffenfeldta, Potnika in Gumbarja v uprizoritvi Peer Gynt v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega in Slovenskega stalnega gledališča Trst. Nagrado za najboljšo mlado igralko je prejela Liza Marija Grašič za vlogi Rose Bernd v uprizoritvi Rose Bernd v iz-

vedbi Slovenskega ljudskega gledališča Celje in Henriete v uprizoritvi Učene ženske po motivih Molièro-

vih Učenih žensk v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča Celje in Mestnega gledališča Ptuj, kot vemo že

od začetka festivala pa je letošnji Borštnikov prstan za življenjsko delo prejel igralec Dare Valič.

Predstava **Pred upokojitvijo je bila ena izmed treh najbolj opaženih na letošnjem Borštnikovem srečanju.** / Foto: Boris B. Voglar